

LIQUID SCANNER

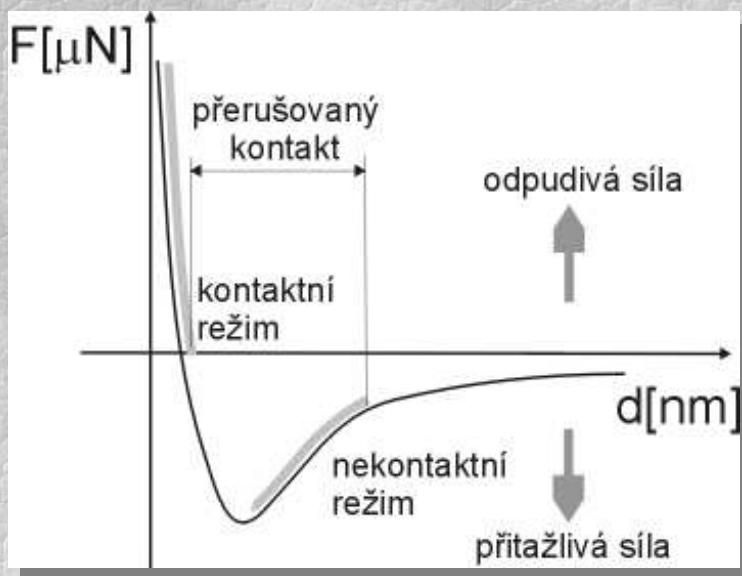
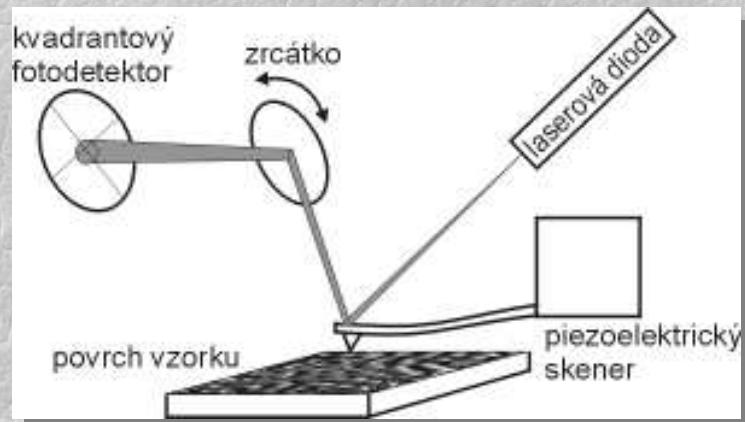
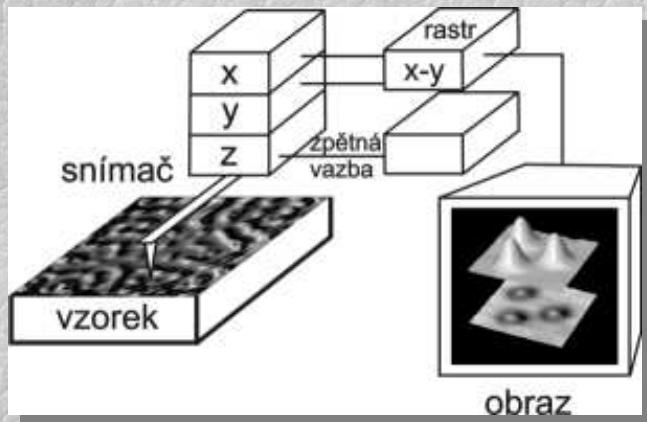
biologické aplikace AFM Explore

**Roman Kubínek¹, Milan Vůjtek¹, Zdeňka Zapletalová²,
Renata Holubová¹, Hana Kolářová³**

¹ Katedra experimentální fyziky přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, tř. Svobody 26, 77146 Olomouc, kubinek@sloup.upol.cz

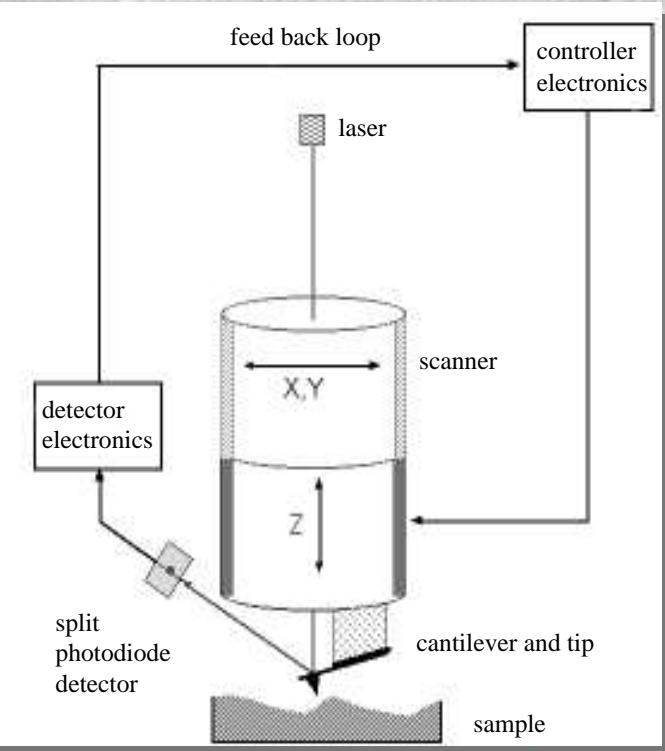
² I. Stomatologická klinika FN Olomouc, Palackého 12, Olomouc

³ Ústav lékařské biofyziky Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

Princip detekce

- kontaktní režim
- bezkontaktní režim
- poklepový (tapping) mód

•kontaktní režim

$F \approx 10^{-7} \text{ N}$ – režim konstantní síly

$d \approx 1 \text{ nm}$

zejména vhodné pro tuhé vzorky

typický hrot

Schéma detekce
v kontaktním režimu

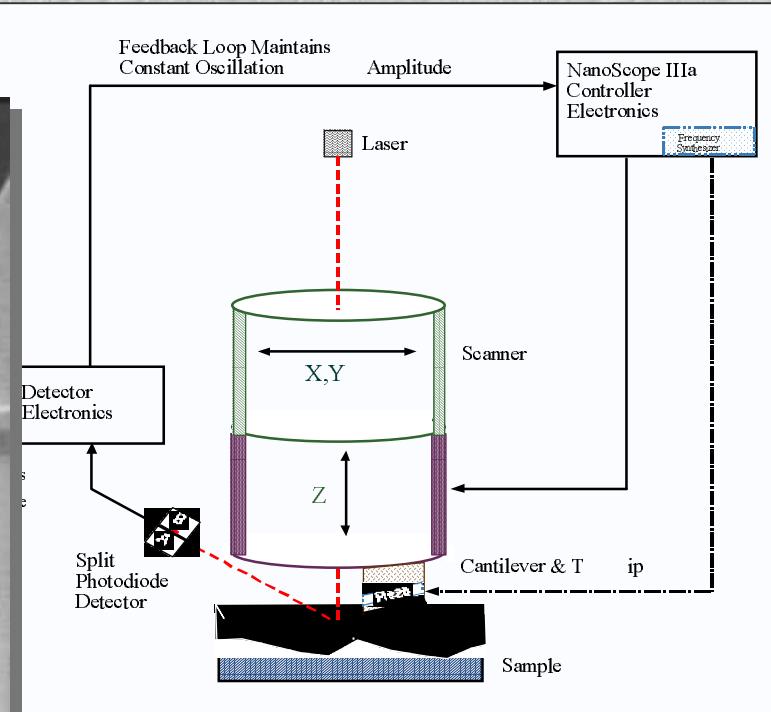
Schéma detekce v bezkontaktním a poklepovém režimu

- nekontaktní režim
- poklepový režim

$F_w \approx 10^{-12} \text{ N}$, $d \approx 100 \text{ nm}$,
ramenko kmitá $sf_r \approx 200 - 400 \text{ kHz}$

typický hrot
s poloměrem 5 až 10 nm

– měkké, pružné (biologické) vzorky

Klasifikace aplikací liquid scanneru v biologii

- **Zobrazovací techniky**

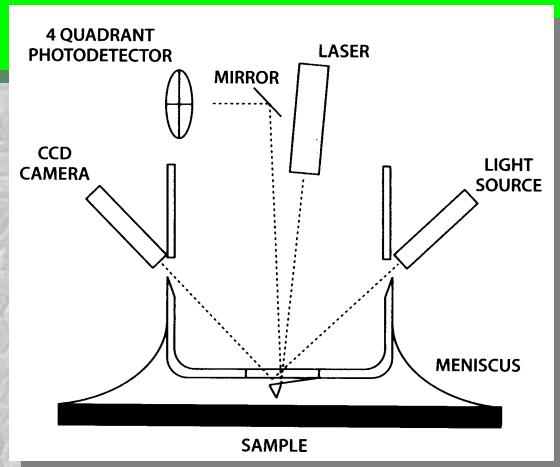
- Statické vzorky (molekuly, buňky, tkáně,...)
- Živé buňky, molekulární pohyb

- **Nezobrazovací techniky**

- Měření sil: spektroskopie F-d
- Detekce mikromechanických vlastností

AFM Explorer + invertní SM Olympus

Skener pro kapalné vzorky

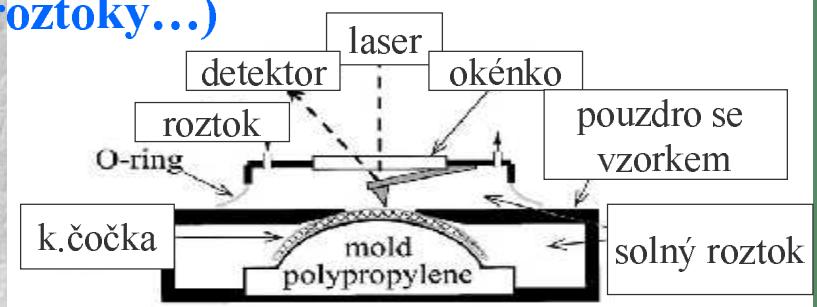
Trubičkový skener
 $2 \mu\text{m}/0,8 \mu\text{m}$

Křížový skener
 $100\mu\text{m}/10\mu\text{m}$

Přednosti mikroskopie atomárních sil ve srovnání s elektronovou mikroskopíí

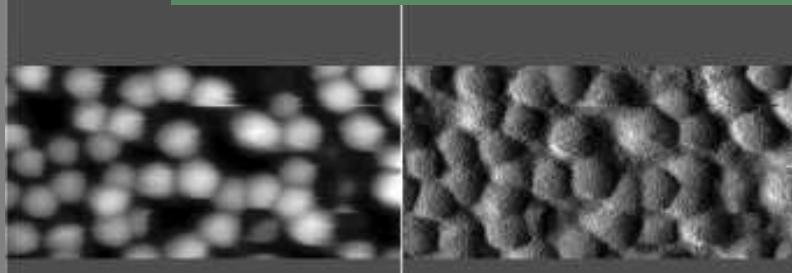
- možnost pracovat v kapalném prostředí
- zobrazení nativních preparátů (bez fixace, odvodnění,...)
- dává vysoké rozlišení v 3D prostoru
- relativně nedestruktivní analýza
- přináší informace o mechanických vlastnostech povrchu
- možnost měnit fyzikální podmínky při analýze (teplota, tlak a druh plynu, roztoky...)

Hranice možností AFM aplikací v biologii

- **imobilizace vzorku (DNA, proteiny, lipidy...)**
 - elektrostatické síly, iontová vazba (slída, pufry...)
 - kovalentní vazba proteinů (pozlacení povrchu)
 - biologická lepidla
- **obecné problémy vztahující se i na jiné aplikace**
 - nedostatečný Z rozsah pro vyšší vzorky
 - kontaminace hrotu
 - nemožnost dostatečně popsat interakci hrotu s měkkým vzorkem (stlačení, zkroucení apod...)
 - nežádoucí děje v roztocích (víry, mikrobubliny vzduchu,...)

Zobrazení struktur

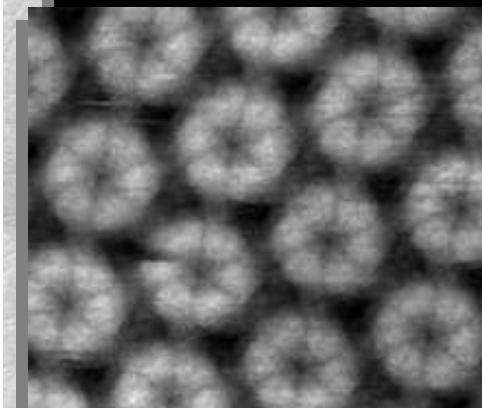

Virus chřipky, sken 1,5 μm

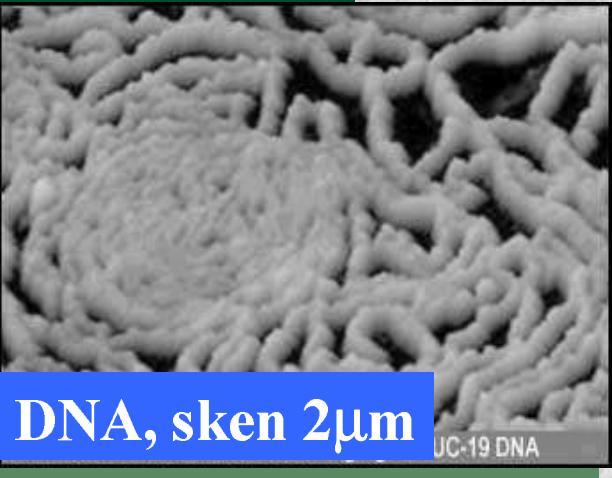
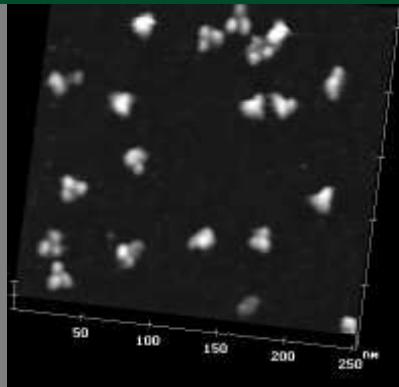
Lipidy, sken 1,5 μm

Proteiny IgG, sken 250 nm

Cytoplasmatická membrána

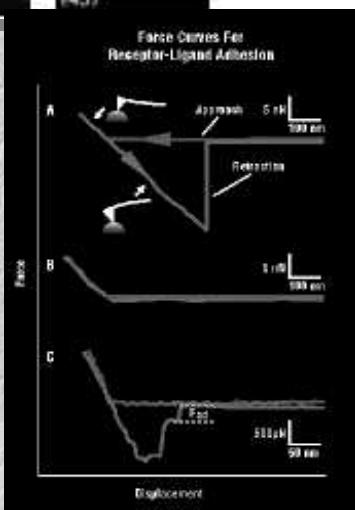
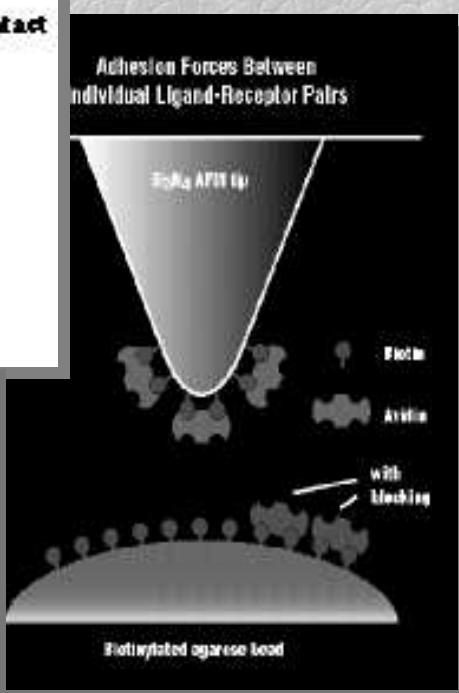
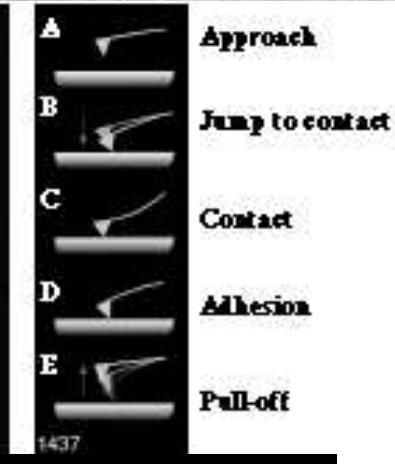
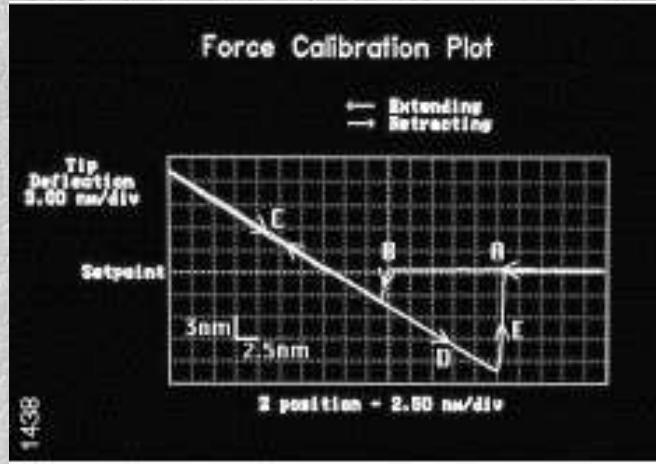

DNA, sken 2 μm

UC-19 DNA

Nezobrazující techniky

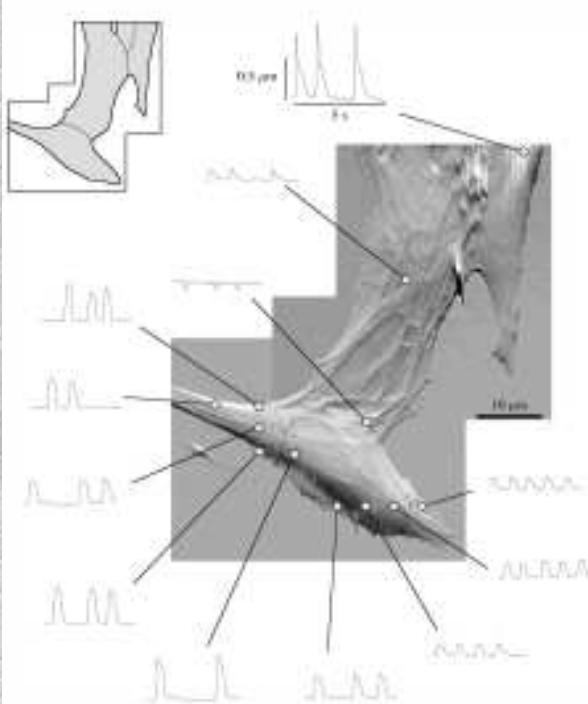
1438

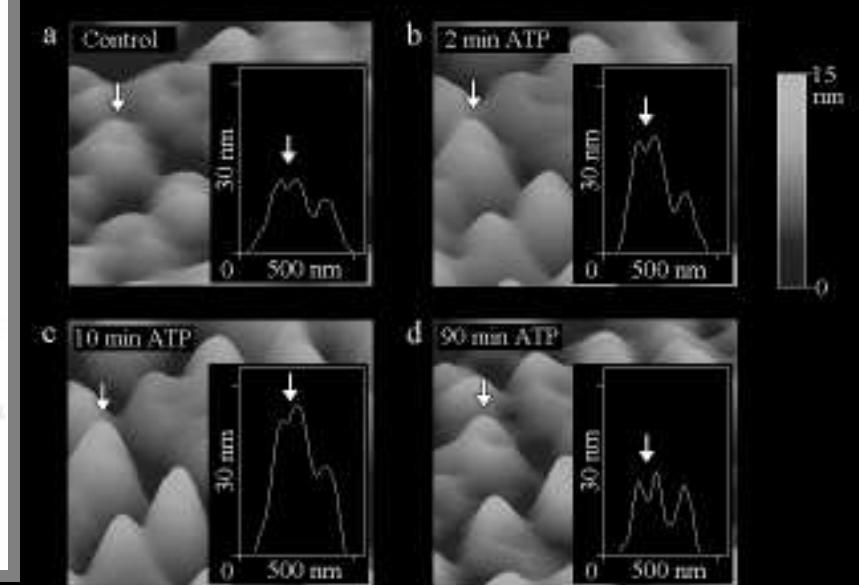
Měření sil (F-d spektroskopie)
Inter a Intra-molekulové sily

Mechanické vlastnosti vzorků

Molekulární a buněčný pohyb - pulsace kardiomyocytů

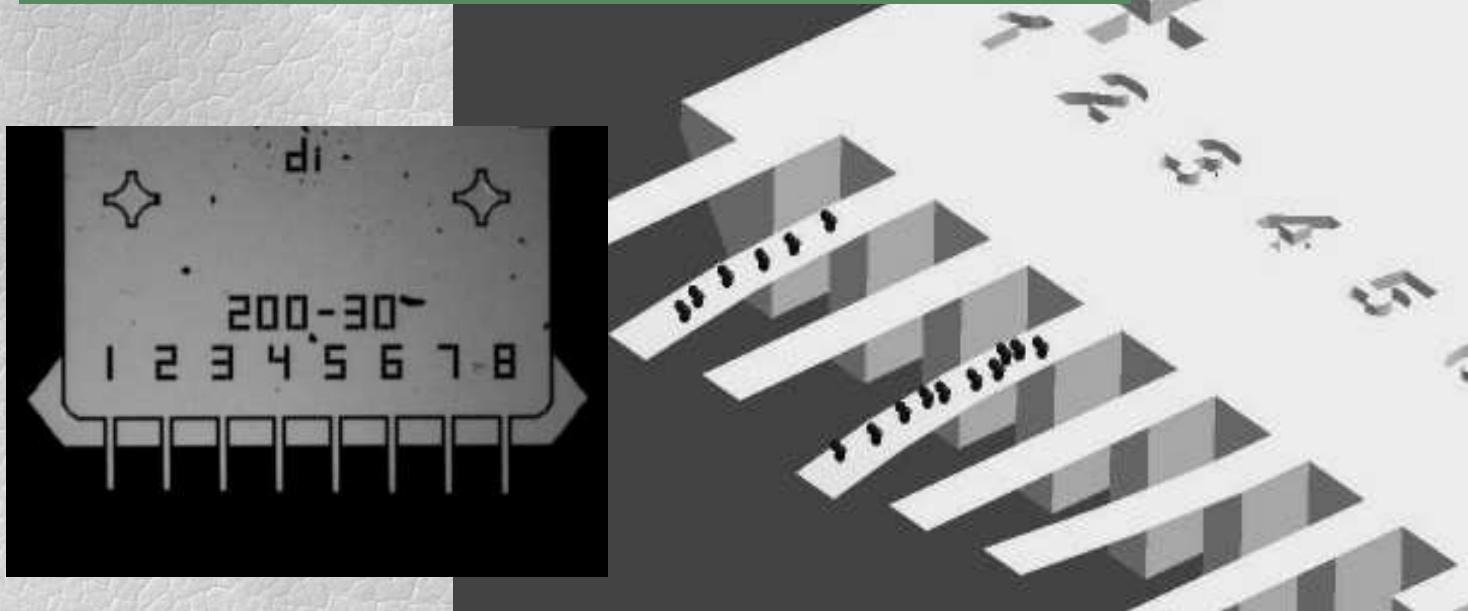

Konformační změny - kanály buněčné membrán

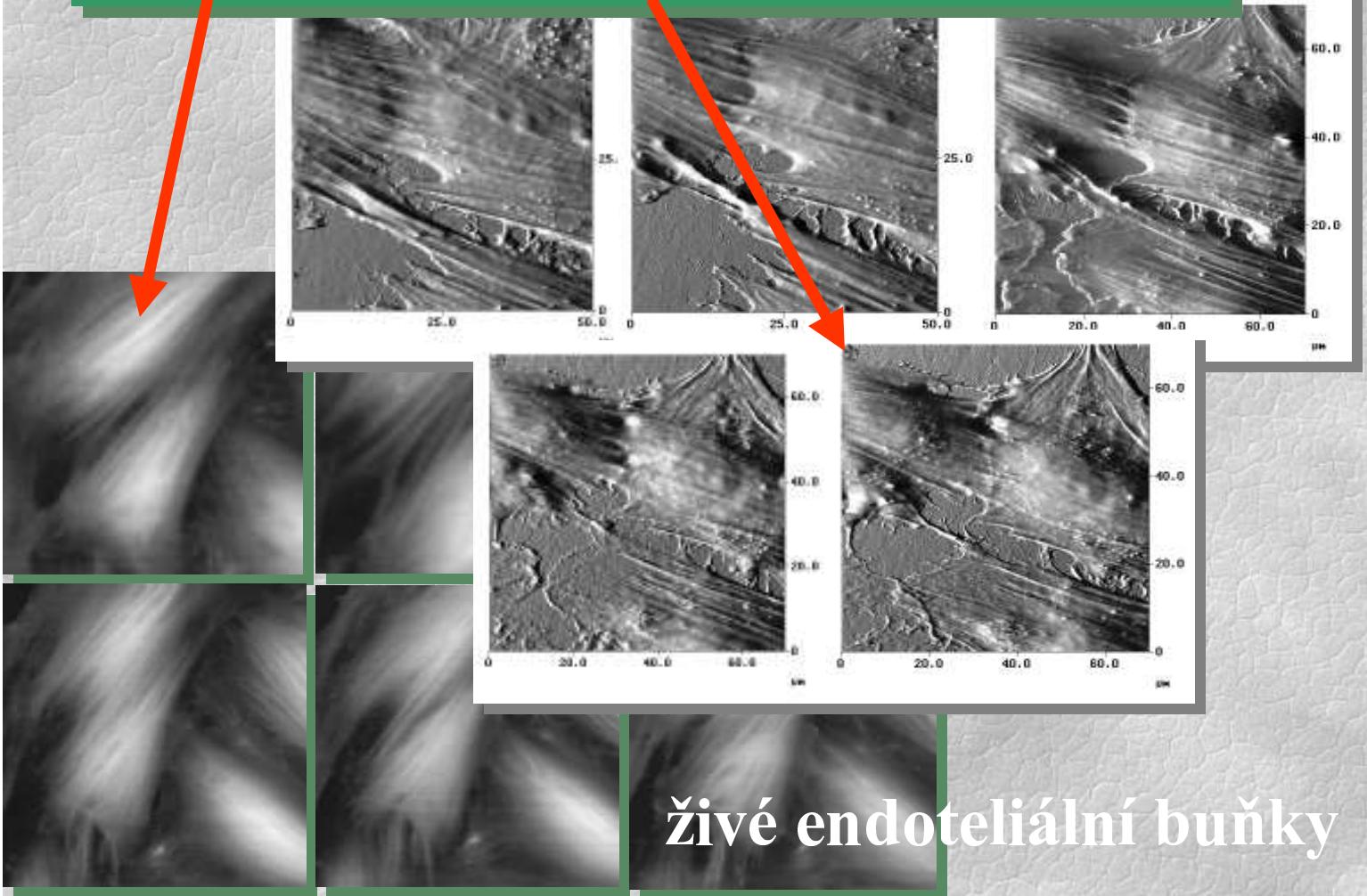

Cantilever jako biosenzor?

- * detektor kontaminace ve vodě a ovzduší
- * detektor specifických biomolekul
- * detekce biochemických metabolitů
- * „umělý nos“ – studium chutí a vůně

Kontaktní nebo poklepový (tapping) mód?

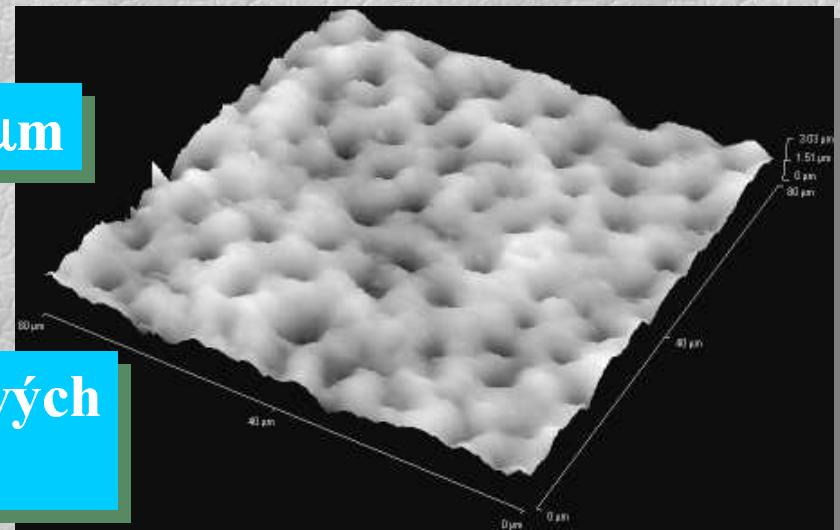
Biologické aplikace (liquid scanner) v laboratoři AFM Katedry experimentální fyziky PřF Univerzity Palackého v Olomouci

- Redukce dentinové hypersensitivity po expozici laserem
- Analýza povrchu měkkých kontaktních čoček

Redukce dentinové hypersensitivit po expozici laserem

dentin, sken 80 µm

Průměr ústí dentinových tubulů 3 – 4 µm

Částečná okluze vstupu dentinových tubulů sníž hypersensitivitu zuba a permeabilitu tubulů

Perspektiva: terapie dentinové hypersensitivity modifikací dentinového povrchu laserem

Vystavení dentinu účinku Nd:YAG laseru

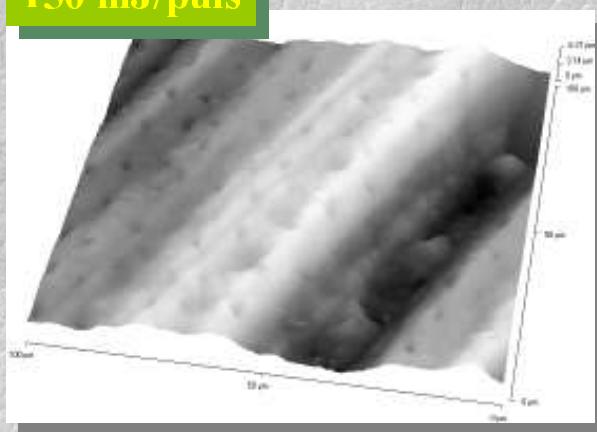
- 1985 Masumoto první použití Nd:YAG v léčbě dentinové hypersensitivity
použití rovněž při redukci bakteriálních populací (baktericidní účinky)

- Nd: YAG pulsní laser – výkon 1 až 1000 W, $\lambda = 1,064 \mu\text{m}$, $f = 1$ až 1000 Hz
používaný výkon pro experiment 100 - 200 mJ/puls

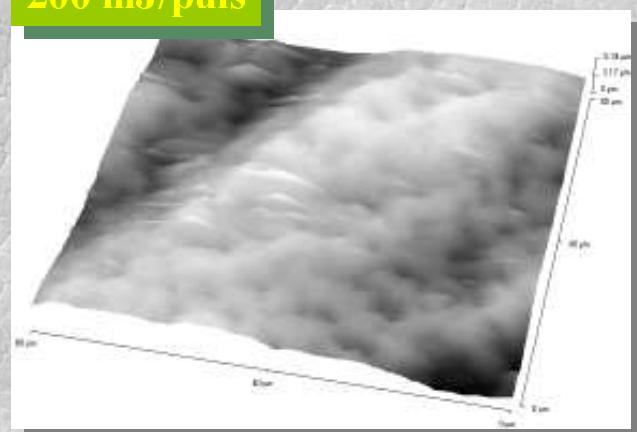
Požadavky na fototermální a termomechanické interakce:

- Zabránění hluboké penetraci absorpcním čnidlem (černý inkoust)
- Krátkodobé překročení pulpální teploty o 5°C
- Dynamický puls kratší než prah bolesti
- Zajištění adheze výplňových materiálů

150 mJ/puls

200 mJ/puls

Nástin vývoje kontaktních čoček

Od historie k současnosti:

1800 – skleněné čočky

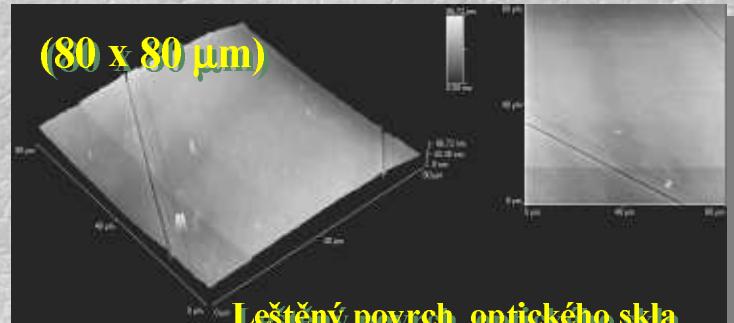
1933 – polymethylmetakrylát
(PMMA) – výroba soustružením

1960 – ak. Wichterle – patent na
hydroxyethylmetakrylát (HEMA).

Hydrogel – výroba litím (38% vody)

1978 – RGP čočky (organosilikáty se silikonovými akryláty – TRIS)
– jsou určené pro dlouhodobé nošení.

1978 – polysiloxanové hydrogely (PDMS) v kombinaci
s hydrofilickými monomery (NVP, p-HEMA)
měkké kontaktní čočky s výbornou propustností kyslíku
(obsah vody > 50%) určené pro dlouhodobé nošení

Analýza povrchu měkkých kontaktních čoček

Výzkumy zaměřené na:

- permeabilitu vody a iontů v souvislosti s pohybem kontaktní čočky v oku
- chování KČ v solných roztocích (tření, adheze)
- studium morfologie siloxanových hydrogelů

Současné materiály vykazují:

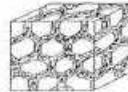
isotropic

IPN

Duplex

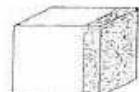
Reticulum

**izotropní struktury
(neuspořádaná forma)**

Dispersion

anisotropic

Coating

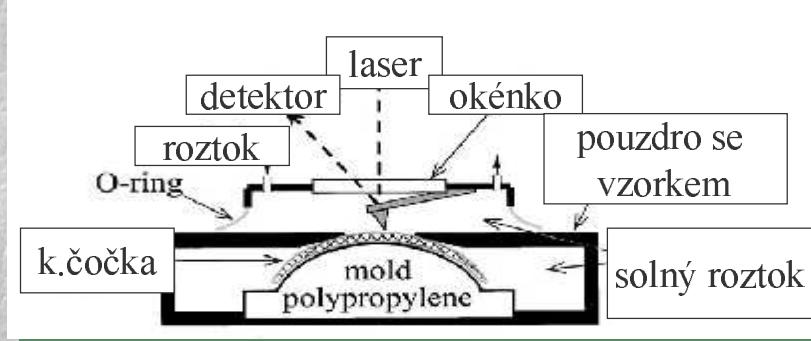
Lamellae

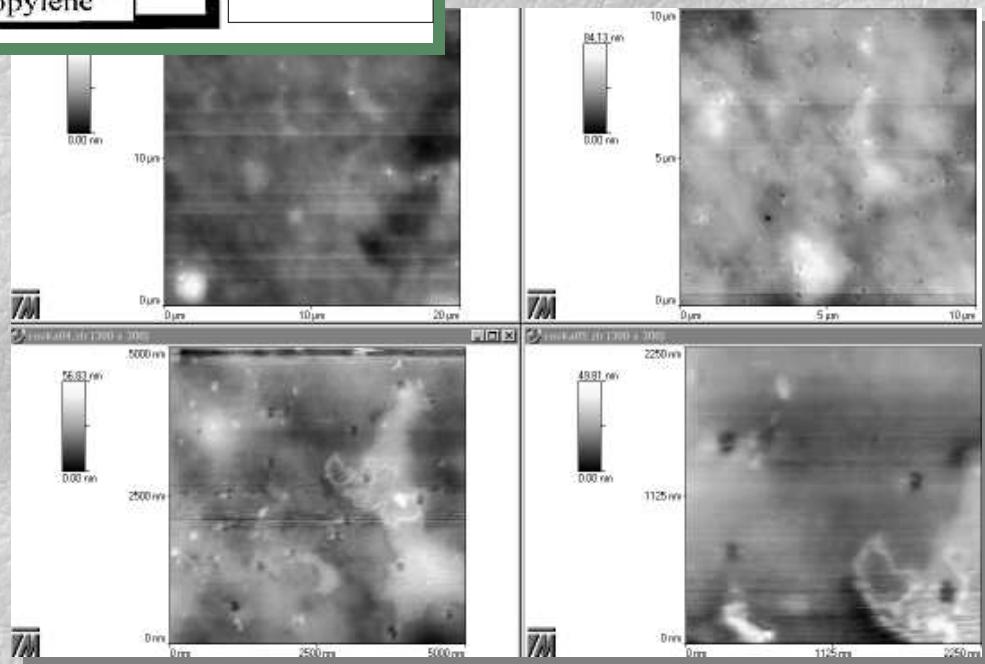
Fibers, Cylinders

**anizotropní struktury
(uspořádané v jednom směru)**

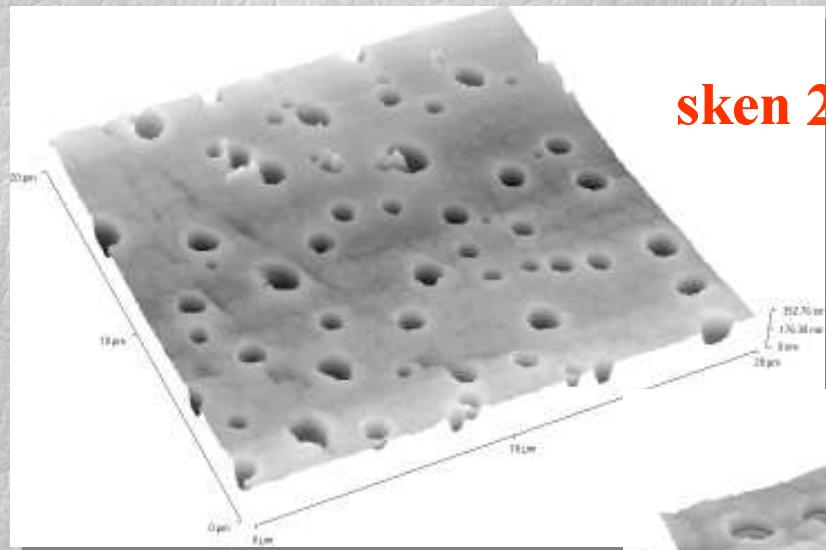
Analýza povrchu měkkých kontaktních čoček–AFM

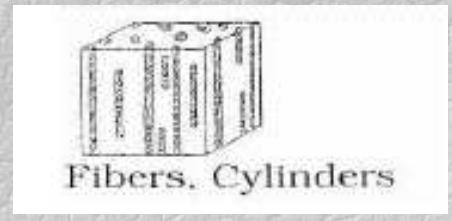
vznik artefaktů
v obraze v důsledku
vysychání gelu

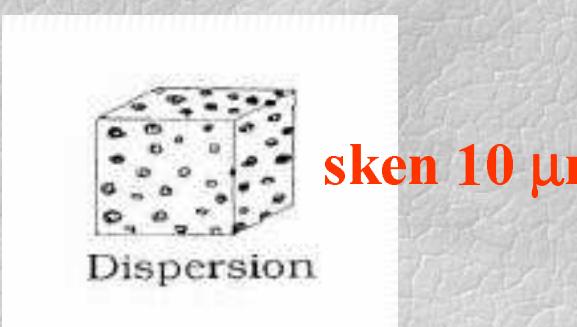
Analýza povrchu měkkých kontaktních čoček–AFM

sken 20 μm

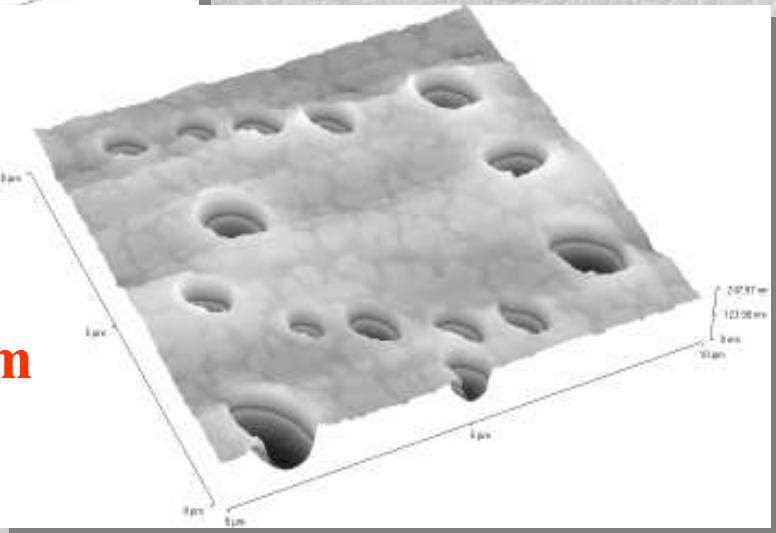

Fibers, Cylinders

Dispersion

sken 10 μm

Závěr

Pozvánka k návštěvě: <http://atmilab.upol.cz>

